

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA.

Västpapas splittring bekräftas alltmer

Indonesiens centralregering i Jakarta har under flera år haft en medveten strategi att splittra upp provinsen Papua (tidigare Irian Jaya) i flera mindre provinser. Den 5 februari 2005 utropade man provinsen Irian Jaya Barat (Västra Irian Jaya). Den nya provinsen omfattar den så kallade Bird's Head-halvön (se karta på sidan 12), med regionerna Sorong, Manokwari, Fak-Fak och Kaimana. Provinshuvudstad är Manokwari. Resterande delen av Västpapua är än så länge en enda provins som heter Papua med Jayapura som provinshuvudstad. Det råder stor tveksamhet om den nya provinsindelningen är förenlig med Special Autonomy Law för Papua. Trots det och trots mycket protester framförallt från The Papuan People's Assembly (MRP) genomfördes den 11 mars 2006 det första lokala guvernörsvalet i den nya provinsen. Undertecknad befann sig på plats på Västpapua och Irian Jaya Barat vid tiden för valet.

Protester mot splittring

MRP arbetar aktivt för att motarbeta Västpapas splittring och har framfört protester mot de nya provinsindelningarna både på lokal nivå och till de styrande politikerna i Jakarta. Ett första beslut var att guvernörsvalet skulle hållas i juli 2005. Men MRP protesterade och försökte under hela hösten 2005 att förhandla med centralregeringen om olika villkor. Valet skjöts upp gång på gång. Efter mycket förhandlingar och protester tillkännagavs till sist valet med bara en

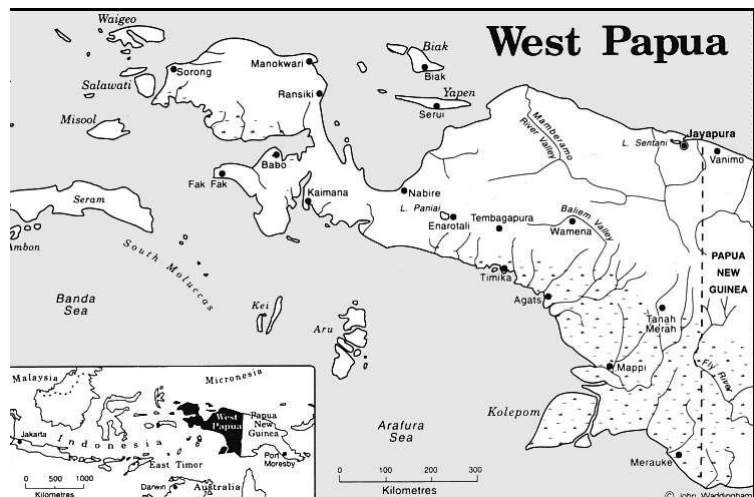
veckas varsel. Att valet genomfördes trots MRP:s protester måste tyvärr ses som ett misslyckande för den papuanska folkförsamlingen.

Men en veckas varsel var mycket kort tid för kampanjer och information. Knappt några valaffischer eller information om de olika kandidaterna syns någonstans. Kontrasten är stor mot guvernörsvalet i den större

Fortsättning på sidan 10

Fortsättning från sidan 1

provinserna Papua, som hålls en vecka senare. Där är det full valkampanj med stora affischer på de fem kandidaterna och stora offentliga valmöten på flera platser runt om Jayapura.

Stor inflyttning

I Västpapua bor det cirka 2,5 miljoner invånare. Av dem är många – kanske ända upp till 50 % inte födda papuaner, utan inflyttade från andra indonesiska öar. Många kommer från Java, Sumatra, Sulawesi och Moluckerna. Det finns inte längre något statligt program för folkflyttningar, s.k. transmigrasi, utan idag kommer de flesta till Västpapua frivilligt för att försöka tjäna sitt levebröd. En stor del av affärsrörelserna drivs av inflyttade indonesier. När man går runt i en stad i Västpapua ser man ytterst få butiker och restauranger som drivs av papuaner. Utanför städerna lever så gott som uteslutande födda papuaner.

Några dagar före valet besöker jag ett par öar utanför Ransikis kust, söder om provinshuvudstaden Manokwari. Öarna tillhör ett område som sedan några år tillbaka är rubricerat som marin nationalpark – Cenderawasih Marine National Park. Många av öarna i nationalparken är bebodda. Jag besöker denna gång fyra olika byar. I varje by finns det ett par hundra invånare. Bortsett från någon enstaka indonesisk familj i varje by som driver byns kiosk är alla invånare papuaner. Runt om i Västpapua finns många olika folkgrupper, enligt Wikipedias uppslagsverk rör det sig om 312 olika stammar. Varje grupp har sitt eget lokala språk. Till och med mellan grannbyar kan språken skilja sig så mycket att man inte förstår varandra alls.

Alla identifierar sig som papuaner

Trots att papuanernas etniska bakgrund är så diversifierad så identifierar man sig i mycket hög grad som ett folk. Jag har varit i Västpapua vid två olika tillfällen och rest runt i vitt skilda geografiska regioner såsom Bird's Head, Asmatregionen i sydväst, bergstrakterna runt Wamena och provinshuvudstaden Jayapura med omnejd. Överallt dit jag har kommit har jag mött uppfattningen att man har identifierat sig som

papuan och inte som indones. Känslorna av kränkhet över att inte få styra sitt eget land, och föraktet för den indonesiska militären och polisen går inte att ta miste på.

På en liten ö i Cenderawasih stannar jag och mitt sällskap och badar några timmar på en strand. Ön är egentligen obebodd, men två familjer från den större grannön bor tillfälligt i en hydda på ön – för att kunna ägna sig åt fiske. En av familjens pojkar plockar ner några kokosnötter från en palm, och vi sitter i skuggan och pratar om de stundande guvernörsvalet. Missnöjet med den nya provinsindelningen är tydligt. "Vi är papuaner – vi är ett folk", säger familjefadern. "Vi vill inte bli styrda av indoneserna". På frågan om de kommer att rösta på lördag får jag blandade svar.

Vägrar rösta

Alla tänker nämligen inte rösta, som en protest mot den nya provinsindelningen. Yoppy Mambrasar som bor i Manokwari är aktiv i den lokala politiska organisationen "Papuan Tribe's Council" är väldigt upprörd över hur det har gått till med provinsindelningen och hur guvernörsvalet har beslutats om i Jakarta. "Jag tänker inte rösta", säger han. "Jag tänker inte befrämja det som indoneserna har beslutat om". I storstaden Manokwari, med cirka 300.000 invånare, har det blivit väldigt svårt för papuaner att få arbete. De konkurreras ut av de inflyttade indoneserna som, enligt Yoppy, ofta får företräde när det gäller att få affärstillstånd och liknande. Själv har Yoppy och hans fru tio barn. En familjestorlek som inte är ovanlig i den västra delen av Västpapua.

På själva valdagens morgon befinner jag mig i en by uppe i Arfakbergen. Några dagar tidigare har valmaterial körts med jeep den vanskliga färdvägen från kusten och ut i de olika byarna runt Anggi-sjöarna. Logistiken fungerar trots att området är svårtillgängligt. Sträckan mellan kusten och Anggi-sjöarna är cirka 30-40 km och har mer än 2000 meters stigning. Resan upp har tagit min jeep åtta timmar. Vid flera tillfällen får vi gå ur fordonet och promenera sträckor där jeepen har extra svårt att ta sig fram. Den fastnar och måste grävas fram ur den rödfärgade leran. Varje chaufför har alltid med sig minst en assistent som hjälper till att gräva eller reparera vägen med stockar och grenar när nattens regn har spolat bort delar av vägen. Jag har rest mycket runt om i världen, men ingenstans har jag rest på så hiskeliga vägar som här.

Valdagen

I byn vid Anggi-sjön ställs två bord upp utanför ledarnas hus, och runt i kring lite plaststolar. De hundratalet byborna samlas och ger sin röst. Det hela är över på någon timme. De förseglade metallådnorna med röstsedlarna körs samma dag till provinshuvudstaden Manokwari med terränggående jeep – en resa som kan ta uppemot tolv timmar.

När jag på valdagens eftermiddag kommer fram till samhället Ransiki vid kusten pågår valet fortfarande där. Även här har man "vallokaler" utomhus. Vi kör förbi

flera lokala bykontor som har dekorerat med flaggor och vimplar runt valborden. Flera rader av plaststolar finns för folk att slå sig ned på. På vissa av platserna råder lite festlig stämning och jag hör också musik. Mitt inne i Ransiki har man riggat upp vallokalen på den takövertäckta marknadsplatsen. Här är det militär bevakning och valförrättare från provinshuvudstaden Manokwari som sköter röstlängderna. MRP har varnat för oroligheter och protester i samband med valet. Emellertid förlöper valet lugnt både i Ransiki och i övriga delar av provinsen. Andelen röstande som avstår valet är däremot stor. Av 406.413 röstberättigade är det endast drygt 200.000 som röstar. En av guvernörs-

kandidaterna, Yorrays Th. Raweyai-Abdul anklagar i efterhand myndigheterna för att inte ha klarat av att ge alla röstberättigade sina röstkort.

Segrande kandidat blev Abraham Atururi, tidigare kommunalråd i Sorong. I skuggan av debatterna kring den nya provinsen försiggår också interna konflikter om huruvida Manokwari eller Sorong skall vara provinshuvudstad. Den 7 februari i år deklarerades att provinsen har bytt namn från Irian Jaya Barat till Papua Barat, vilket betyder västra Papua.

Lina Karlberg